

Jaarverslag 2023 Rekenkamercommissie
Stadskanaal

Stadskanaal
Januari 2024

Rekenkamercommissie Stadskanaal:
mr. R. Afman, voorzitter
drs. G. Seinen, lid
drs. E. Lukovac, lid (tot 1 februari 2023)
dr. E. de Haan (vanaf 1 maart 2023)
mr. Y.H. Goedhart, ambtelijk secretaris

1. Inleiding

Hierbij biedt de Rekenkamercommissie (RKC) Stadskanaal u ons jaarverslag over 2023 aan. In dit jaar zijn de volgende onderzoeken uitgevoerd en/of opgestart:

- Quick scan: Inhuur derden bij de ambtelijke organisatie
- Burgerparticipatie bij de totstandkoming van een dorps- of wijkvisie
- Quick Scan rol gemeenteraad bij de Omgevingswet

Verder heeft de Rekenkamercommissie in 2023 twee keer een nieuwsbrief aan de raad uitgebracht waarin de raad en het college zijn geïnformeerd over de voortgang van de werkzaamheden.

2. Onderzoeken in 2023

Onderzoeksprogramma 2023/2024

Mede op basis van uw voorkeuren heeft de Rekenkamercommissie (RKC) een onderzoeksprogramma voor 2023/2024 opgesteld, waarbij voor 2023 gekozen is voor twee á drie Quick scan onderzoeken:

- Quick scan: Inhuur derden bij de ambtelijke organisatie
- Burgerparticipatie bij de totstandkoming van een dorps of wijkvisie
- Quick Scan rol gemeenteraad bij de Omgevingswet

Daarnaast is het volgende onderzoek al in 2022 gestart gezamenlijk met bijna alle Groninger Rekenkamer(commissie)s:

- Gezamenlijk rekenkameronderzoek inkoop Jeugdhulp

Dit naar aanleiding van het verzoek dat wij als Rekenkamercommissie Stadskanaal in 2022 kregen van de rekenkamers van de gemeenten Groningen en Westerkwartier. Deze beide Rekenkamers hebben besloten een onderzoek in te stellen naar de inkoop van jeugdhulp voor de Groninger gemeenten

Hieronder lichten wij per onderzoek de stand van zaken toe.

2a. Quick scan onderzoek inhuur derden

Centrale onderzoeksvraag

De hoofdvraag hierbij luidt:

Voert de gemeente de inhuur van derden adequaat uit en is de verantwoording hierover aan de gemeenteraad toereikend?

Conclusie

Dit rapport met de bestuurlijke reactie vanuit het college is begin 2023 aan de raad aangeboden. Geconcludeerd kan worden dat de gemeente de inhuur derden adequaat uitvoert en de Raad voldoende geïnformeerd wordt, wel zijn er verbeterpunten op het aanscherpen van beleidsintenties, controle op kwaliteit van dienstverlening (preferred suppliers) en de borging van een rechtmatige inhuur. In het rapport zijn naar aanleiding hiervan enkele aanbevelingen opgenomen.

Aanbevelingen

De aanbevelingen luiden als volgt:

1. Raad, vraag het College om inzicht/ realistische planning van de uitwerkingsplannen om de uitvoering de komende tijd te borgen (opleidingsplan, strategische personeelsplanning, opzetten talentenpool ed.)
2. College, zorg voor verbetering van het werkproces en zichtbare vastlegging van de routing om rechtmatige inhuur van 'inhuur derden' te borgen. Procesverbetering door de voorgeschreven advisering en de interne controle op de uitvoering van de inhuur vast te leggen of te borgen in een werkproces en zo ervoor te zorgen dat elke inhuur via een PMF en/of besluit Algemeen Directeur gerouteerd wordt en het risico dat het daarbuiten of onrechtmatig plaatsvindt voorkomen wordt.
3. College, borg het contractmanagement op de raamcontracten 'inhuur derden'. Het adequaat beleggen van contractmanagement bevordert de kwaliteit van dienstverlening.

Bespreking in de raadscommissie en raad

Het rapport met conclusies en aanbevelingen is vervolgens toegelicht en besproken in de raadscommissie van 6 maart 2023. De raadscommissie heeft met belangstelling kennisgenomen van de bevindingen, conclusies en aanbevelingen.

Dit rapport is vervolgens besproken in de raadsvergadering van 27 maart 2023 met het besluit om de conclusies en aanbevelingen over te nemen.

2b. Quick scan Burgerparticipatie bij totstandkoming van dorps- en wijkvisies

Centrale onderzoeksvraag

Hoe geeft de gemeente Stadskanaal invulling aan burgerparticipatie, getoetst aan de totstandkoming van een aantal dorps- of wijkvisies?

Conclusie

- Er bestaat een redelijke consensus over de begrippen burgerparticipatie en overheidsparticipatie;
- Er ontbreekt een generiek kader dat inhoud geeft aan het gemeentelijk participatiebeleid, maar er zijn wel voornemens om dit (partieel) in te voeren, bijv. binnen het fysiek domein (Omgevingswet) en Participatieverordening;
- Door het ontbreken aan algemeen beleid liggen er ook geen doelen vast die met burgerparticipatie bereikt zouden moeten worden. Deze doelen zijn dan ook niet meetbaar en toetsbaar gemaakt. Het is niet mogelijk achteraf een conclusie te trekken of de doelen van burgerparticipatie behaald zijn;
- Er ontbreken kaders en spelregels hoe de gemeente omgaat met burgerinitiatieven. Gemeente reageert nu ad hoc op een burgerinitiatief, wat onduidelijkheid oplevert bij een initiatiefnemer.

Aanbevelingen

De aanbevelingen luiden als volgt:

1. Stel kaders op voor burgerparticipatiebeleid met duidelijke spelregels, zowel voor de rol van de burger als voor de rol van de gemeente. Stem de verwachting over de rollen ook gedurende het traject af.
2. Ondersteun medewerkers bij het toepassen van burgerparticipatie en coördineer burgerparticipatie met een participatiecoach.
3. Stel kaders op voor burgerinitiatieven met duidelijke spelregels en stem daarbij de gemeentelijke verwachtingen optimaler af met de initiatiefnemers.

Bespreking in de raadscommissie en raad

Dit rapport is in het voorjaar van 2023 aan de raad aangeboden en is vervolgens toegelicht en besproken in de raadscommissie van 15 mei 2023. De raadscommissie heeft met interesse kennisgenomen van de bevindingen, conclusies en aanbevelingen.

Het rapport is vervolgens besproken in de raadsvergadering van 10 juli 2023. Hierbij heeft de raad kennisgenomen van de conclusies en de gedane toezegging van het college en de raad wacht de nadere rapportage van het college af.

2c. Gezamenlijk rekenkameronderzoek inkoop Jeugdhulp

Wij hebben als Rekenkamercommissie Stadskanaal in 2022 een verzoek ontvangen van de rekenkamers van de gemeenten Groningen en Westerkwartier. Deze beide Rekenkamers hebben besloten een onderzoek in te stellen naar de inkoop van jeugdhulp voor de Groninger gemeenten. Wij hebben als Rekenkamercommissie Stadskanaal aangegeven graag mee te doen aan dit onderzoek, vooral omdat hierin met nagenoeg alle Groninger Rekenkamer(commissie)s wordt opgetrokken. Het benodigde budget hiervoor van €2000 is door de fractievoorzitters toegekend.

Centrale onderzoeksvraag

De hoofdvraag van het onderzoek luidt: *in hoeverre sluit de inkoop van jeugdhulp door de RIGG aan bij de behoeften van de betrokken Groningse gemeenten en op welke wijze is deze aansluiting van vraag en aanbod te verbeteren?*

Conclusie

Onderzoeksbureau Socianova heeft het onderzoek uitgevoerd in opdracht van alle Rekenkamer(commissies). Er is een stuurgroep opgericht, waarin dhr. Rom Afman, als voorzitter van de Rekenkamercommissie Stadskanaal, deelneemt. Inmiddels is het rapport voor Stadskanaal door Socianova opgeleverd. Het rapport beschrijft de bevindingen met conclusies en aanbevelingen met betrekking tot de samenwerking tussen de deelnemende gemeenten binnen het RIGG (algemeen gedeelte) en een specifiek gedeelte dat ingaat op de situatie in Stadskanaal.

Planning

Het rapport is aangeboden bij het college van Stadskanaal met een verzoek om hierop een bestuurlijke reactie te geven. Daarna zal het definitieve rapport, inclusief de bestuurlijke reactie, via de griffie worden aangeboden voor bespreking in de raadscommissie en vaststelling in de raad in 2024. Het onderzoek loopt daarmee uit de planning wat met name wordt veroorzaakt door het grote aantal partijen dat deelneemt aan dit onderzoek en de nodige vertraging bij de bestuurlijke reactie van het college.

2d. Quick Scan rol gemeenteraad bij de Omgevingswet

Op basis van de actuele groslijst 2022-2023¹ en het onderzoeksprogramma 2023-2024 is de RKC in 2023 aan de slag gegaan met een nieuw Quick Scan onderzoek met de volgende insteek:

De hoofdvraag van het onderzoek luidt:

In hoeverre benut de gemeenteraad de beleidsmatige ruimte die er is binnen de Omgevingswet en zijn de financiële consequenties van de Omgevingswet bij de raad in beeld?

Planning

De Omgevingswet treedt op 1 januari 2024 in werking en heeft grote consequenties voor het fysiek domein.

Voor de zomer is er een onderzoeksopzet gemaakt die met de raad is gedeeld. Inmiddels heeft begin oktober de startbijeenkomst plaatsgevonden en zijn voor dit onderzoek de nodige interviews gehouden met betrokkenen. De rekenkamercommissie heeft hiervoor ook vragen gesteld aan een delegatie van de raad, de laatste reacties hierop worden halverwege januari 2024 verwacht.

De Rekenkamercommissie verwacht het onderzoeksrapport in het 1^e kwartaal van 2024 bij het college aan te kunnen leveren voor de bestuurlijke reactie. Vervolgens zal het rapport ter bespreking bij de raad worden aangeboden.

Samenstelling en budget/uitgaven RKC

De Rekenkamercommissie bestond bij de start van 2023 uit de volgende externe leden: de heer Rom Afman (voorzitter), mw. Greet Seinen (lid) en mw. Emina Lukovac (lid). Mw. Lukovac heeft de RKC per 1 februari 2023 verlaten. Daarmee ontstond een vacature, die met het raadsbesluit in februari 2023 vanaf 1 maart 2023 weer is ingevuld door mw. Erzi Meerstra-de Haan.

De RKC werd ondersteund door ambtelijk secretaris mw. Yvon Goedhart.

Uitgaven RKC Stadskanaal 2023

Onderzoekskosten RKC leden	€ 10.171
Vergoedingen RKC externe VZ en leden	€ 7.315
Vergoedingen ambtelijk secretaris	€ 12.638
Totaal	€ 30.124

Het beschikbare jaarlijkse RKC budget is € 35.000,-.

De RKC blijft daarmee in 2023 binnen het budget. Er is in 2023 minder uitgegeven aan vergoedingen voor de RKC leden. Dit komt enerzijds door het feit dat er in februari een vacature was en daarnaast is mw. Meerstra-de Haan in kwartaal 3 en 4 grotendeels afwezig geweest wegens zwangerschapsverlof.

Het beschikbare jaarlijkse budget blijft een punt van aandacht en blijft achter bij de ambities van de RKC. Met dit budget is het niet mogelijk om grootschalige onderzoeken uit te voeren met ondersteuning van een extern bureau.

De overige kosten bestaan uit de vergoedingen voor de RKC leden en de vaste maandelijkse lasten van de ambtelijk secretaris. Hierin zitten geen mogelijkheden om de kosten te verlagen.

Wet versterking decentrale Rekenkamers

Eind september 2022 is de Wet versterking decentrale Rekenkamers aangenomen door de Eerste Kamer. Dit had gevolgen voor de rekenkamerfunctie van Stadskanaal, die hierop moest worden aangepast. De wetswijziging is op 1 januari 2023 in werking getreden, met een overgangstermijn van een jaar, dus op 1 januari 2024 moest alles aangepast zijn. OP 18 december 2023 is hiervoor een voorstel aan de raad voorgelegd en heeft de raad de leden van de RKC benoemd als voorzitter en leden van de Rekenkamer Stadskanaal voor een periode van 6 jaar. Tevens is de nieuwe verordening op de Rekenkamer vastgesteld. Hierbij wordt een Klankbordgroep ingesteld, die namens de raad voor de Rekenkamer het aanspreekpunt vormt. Voor de vergoedingen voor de voorzitter en de leden wordt vanaf 1 januari 2024 een andere systematiek gehanteerd. De Rekenkamer wil in het 1^e kwartaal van 2024 graag in gesprek met de klankbordgroep over het onderzoeksprogramma en over het budget voor de Rekenkamer voor 2024 en verder.